

بپذیریم غفلت کرده‌ایم

بی‌تردید رسانه‌ها و وسایل ارتباط جمعی باید در تبیین تاریخ انقلاب اسلامی و دستاوردهای ارزشمند آن نقش کلیدی داشته باشند اما متأسفانه بسابی‌توجهی و سهل‌انگاری برخی مسئولان و سیاست‌گذاران نقش وسایل ارتباط جمعی به عنوان یکی از پدیده‌های مهم فرهنگی در شکل دادن به افکار انقلابی مورد توجه اندکی قرار گرفته است به عنوان مثال درسینمای ایران به تعداد انگشتان یک دست هم فیلم ماندگار و ارزشمند مرتبط با تاریخ انقلاب اسلامی و شخصیت‌های اثرگذار این رخداد بزرگ را شاهد نبودیم اما آثار سرشار ازلودگی وابتذال به وفور در هنرفنتم یافت می‌شود! باید گفت اینطور به ذهن می‌رسد که رسانه‌های تصویری از مسیر درست، اصولی و متعهدانه خارج و دچار کمی کجروی و انحراف شده‌اند! این اتفاق درحالی است که همه‌متولیان رسانه، سینما،تلویزیون و... باید نسل جوان کشور را که در معرض تهاجم فرهنگی بیگانگان قرار دارندبا اندیشه معمار کبیرانقلاب و دستاوردهای این انقلاب عظیم آشنا کنند.

سال‌هاست همزمان نامناسبت‌های مختلف برخی مسئولان و مدیران شعار حمایت از تولید آثار مرتبط با انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و... می‌دهند اما متأسفانه در عمل هیچ اتفاق مثبت و سازنده‌ای برای توسعه و رونق آن صورت نمی‌گیرد به نحوی که سینماگران دغنه‌فمنند و فعال در این حوزه که همواره با عشق مباردت به ساخت اثر در فضای ارزشی می‌کردنداینک اغلب خانه‌نشین شده‌اند!زندگی حضرت امام (ره) و وقایع انقلاب اسلامی سرشار از رویدادهای دراماتیک است که قابلیت تبدیل شدن به ده‌ها اثر سینمایی، تلویزیونی و... دارد!اما متأسفانه در تمامی سال‌های پس ازوقوع انقلاب شکوهمند اسلامی، در حوزه فرهنگ و هنر از پرداختن به این موضوعات بسیارمهم غافل مانده‌ایم که جای افسوس دارد. اگر به وضعیت تولیدات سینمایی و تلویزیونی پس از انقلاب نگاه کنیم تنها تعداد معدود و انگشت شمار آثاری را می‌توانیم بباییم که درباره ابعاد مختلف زندگی پر فراز و نشیب حضرت امام خمینی (ره) یاوقایع مهم انقلاب اسلامی ساخته شده‌اند که متأسفانه این دسته ازتولیدات هم آنچنان که باید به دلیل اهمال کاری سازندگان شان نتوانسته‌اند مورد توجه مردم و مخاطبان قرار گیرند و تأثیرات لازم را روی افراد جامعه و به خصوص نسل سوم و چهارم انقلاب که شناخت کمی نسبت به حوادثی که منجر به وقوع انقلاب اسلامی در کشور گردید، بگذارند. پرداختن به زندگی حضرت امام (ره) و حوادث انقلاب اسلامی آنقدر با اهمیت است که باید شواهدی در این رابطه در سازمان صدا و سیما و سازمان سینمایی تشکیل شود و مدیران این نهادهای مهم سینمایی و تلویزیونی قانونی را تصویب کنند تا همه ساله آثاری در این رابطه ساخته شود؛ زندگی حضرت امام (ره) در رابطه با برخورد با استکبار جهانی و صهیونیزم آنقدر جای کار دارد که به راحتی می‌توانیم از ابعاد دراماتیک آن استفاده کرده و سالانه چند اثر تصویری و نمایشی تولید کنیم. مسئولان فرهنگی و هنری جمهوری اسلامی ایران باید بدانند تولید آثار در این رابطه هزینه‌برند کردن محسوب نمی‌شود و در واقع نوعی سرمایه‌گذاری برای نسل‌های آینده است؛ ما باید علاوه برتولید آثار انقلابی دست به تولید آثار مذهبی و دینی نیز بزنیم اما متأسفانه همواره مشکلاتی برسرراه تولید این قبیل آثار نیز وجود دارد. با توجه به جمیع این اتفاقات، بخش سریال راز ناتمام که به تازگی آغاز شده نویدبخش اتفاقاتی نوین در راستای پاسداشت تاریخ انقلاب است. این سریال درکش و قوس یک‌ماجرای اُمینی به زندگی پرفرازونشیب شهید محمدجواد باهنر می‌پردازد که در فعالیت‌های پرثمرش، سوابق مبارزاتی علیه رژیم ست‌شاهی وبارها محکومیت به زندان داردو پس از انقلاب اسلامی نیزوزیر آموزش و پرورش و سپس دومین نخست‌وزیر دولت جمهوری اسلامی ایران بوده است. باید منتظر ماند و دید نظر مخاطبان دریابان پخش این اثر چه خواهد بود!

مداحان و ذاکران

انتقال دهندگان پیام

قیام عاشورا هستند

پیمان جبلی، رئیس‌رسانه‌ملی درنوزدهمین اجلاس بین‌المللی پیروغلامان و خادمان حسینی گفت: مداحان و ذاکران اهل بیت(ع) افرادی هستند که در مکتب سیدالشهدا(ع) ملتی حسینی را به بار آورده‌اند. به گزارش روابط عمومی رسانه ملی، وی تصریح کرد: پیروغلامان و خادمان حسینی، مکتب حسینی را سینه به سینه به نسل‌های بعدی منتقل کرده‌اند و نقش مهمی در ماندگاری قیام عاشورا دارند. رئیس رسانه ملی با

[۱] می‌خواهم اگر موفقید گفت‌وگو را بدلیل انتخاب این مقطع از تاریخ

معاصر ایران برای به تصویر کشیده شدن آغاز کنیم. این‌که علاوه بر پیشنهاد احتمالی سفارش دهندگان کار، علاقه‌مندی یا مطالعه خودتان در مورد این برهه زمانی به چه میزان بود؟ سوآلی که اگر بازیگران تان، نگین معتمدی و مسعود رحیم‌پور مایل به پاسخگویی به آن هستند، علاقه‌مندیم جواب‌شان را بشنویم.

امین امانی، کارگردان، تهیه‌کننده و یکی از نویسندگان؛ من به‌شخصه به اتفاقات و آثار هنری منعکس‌کننده رویدادهای دهه ۶۰ علاقه‌مندم که بخشی از آن از علاقه‌ام به ساخت اثر با مباحث سیاسی، جنایی و مسأله پروژه نفوذ ریشه می‌گیرد و از این‌رو زمانی که پیشنهاد ساخت سریالی با موضوع زندگی و شخصیت شهید حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد باهنر به تیم ما داده شد، مسأله پروژه نفوذ و چگونگی وقوع آن، ماجرای مسعود کشمیری، داستان مجاهدین خلق و... را به آن افزودیم و برای آن‌که داستان از جذابیت‌های لازم برای پیگیری از سوی مخاطب بهره‌مند باشد به تلفیق زمان گذشته با زمان حال دست زدیم و مسأله پروژه نفوذ را نیز به عنوان فصل مشترک این دوزمان در نظر گرفتیم و همان‌طور که پیشتر حضرت آقا تائید کرده بودند که به مسأله نفوذ بسیار بپردازد، قصد ما یادآوری این نکته بود که هنوز هم مسعود کشمیری‌ها و نفوذ هست و همچنین نشان دادن این‌که چگونه باید با نفوذ مقابله کرد.

[۲] با توجه به این که در تیتراژ ذیل اسامی نویسندگان با نام شما در کنار

هدایت کریم‌زاده و سمانه میرعابدینی مواجه می‌شویم و عنوان «طرحی از سید جلال‌الدین دری» را هم می‌بینیم می‌خواهم بدانم بحث تحقیق و پژوهش به چه شکل پیش رفت؟

امانی: کار تحقیق و پژوهش راز ناتمام چیزی نزدیک به یک‌سال توسط تیمی مجرب و با حساسیت بالا در دست پیگیری بود. حساسیتی که بیشتر از آنجا نشأت می‌گرفت که این مقطع زمانی از تاریخ هنوز آن‌چنان مشمول مرور زمان نشده است و جدا از خواص که قطعا آن مقطع زمانی را در خاطر دارند، بسیاری از مردم نیز آن دوره را به یاد می‌آورند و ما نیز به همین دلیل نیازمند تحقیق و پژوهشی گسترده بودیم تا مبدا کوچک‌ترین نکته‌ای از قلم نیفتد یا به قدر سرسوزنی از واقعیت حوادث رخ داده فاصله بگیریم یا بخدای ناکرده تحریفی در تاریخ پدید نیآوریم، اتفاقی که بایش خداوند را شاکریم این‌که تا به حال و در پی قسمت‌های پیشی شده از راز ناتمام به هیچ عنوان شاهد چنین اتفاقی نبودهایم و این برای ما بسیار ارزشمند است. در مورد تقسیم کار صورت گرفته نیز اتفاقی که رخ داد به این صورت بود که سید جلال‌الدین دری، طرح اولیه رازد و پس از آن متن اولیه توسط سمانه میرعابدینی نوشته شد و سپس و به مرور زمان و در مقطعی حدود یک‌سال من و هدایت کریم‌زاده به بازنویسی فیلمنامه پرداختیم. ذکر نام من در میان تیم نویسندگان به همین دلیل است.

[۳] با توجه به این که نگین معتمدی در نقش لیلا، دانشجوی علوم سیاسی و همسر رضا نیازی و یک مادر، در بخشی که به روایت دوران معاصر می‌پردازد ظاهر شده است، شاید چندان به نظر نرسد که نیازمند مطالعه یا تحقیق و پژوهش در مورد پیشینه تاریخی فلاش‌بک‌های راز ناتمام باشد اما می‌خواهم نظر شخصی‌تان، علاقه‌مندی یا میزان مطالعه‌تان را در مورد این برهه از تاریخ بدانم.

نگین معتمدی، بازیگر نقش لیلا: نکته‌ای که وجود دارد این‌که به نظر من، اواخر دهه ۴۰، سال‌های ۴۸ تا سال ۱۳۶۸ یکی از مهم‌ترین مقاطع زمانی تاریخ معاصر ایران است. چرا؟ چون از اواخر

اشاره به این‌که زندگی با ذکر یاد امام حسین (ع) جزو افتخارات بزرگ است، افزود: زنده نگهداشتن و انتقال نسل به نسل مکتب حسینی توسط مداحان و پیروغلامان انجام‌شده تا این ارزش در کشور به فراموشی سپرده نشود. جبلی قیام حضرت سیدالشهدا(ع) را یک حرکت که از صبح تا ظهر عاشورا رخ دهد، ندانست و اظهار کرد: قیام عاشورا قیام کوتاه مدت نبود، بلکه پیام این قیام از طریق نرم افزار اسلام از زمان پیامبر خاتم

دهه ۴۰ شاهد حضور و فعالیت احزاب مختلف در ایران هستیم. این دلیل و دلایل دیگر که به آن اشاره خواهیم کرد، این مقطع زمانی را برای من بسیار جذاب می‌کند و حتی بیشتر مایل بودم کاراکتری که ایفای نقش آن را به‌عهده دارم متعلق به آن دوران می‌بود و نه زمان حال حاضر. از جمله دیگر دلایل چنین تفکری، آن شکوفایی قابل توجهی است که در ادبیات مان، ادبیات نمایشی مان، رمان نویسی مان و... مشاهده می‌کنیم و همین، دوران ذکر شده را به دورانی مهم از لحاظ هنری تبدیل می‌کند. از نظر من، انقلاب در هر جامعه‌ای، اتفاقی بزرگ است که به ایجاد شکافی عمیق منجر می‌شود؛ چه زمینه‌سازی‌اش که چندین سال به طول می‌انجامد و چه چندین سال پس از وقوعش که تا رسیدن به ثبات نیازمند زمان است. اتفاقی که پیش و پس از انقلاب اسلامی ایران نیز رخ داد و نکته دیگری این که به فاصله کوتاهی پس از آن شاهد ورود کشور به بحرانی به نام جنگ تحمیلی و عواقب و تبعات آن بودیم. همه اینها، آن دوران را به دورانی مهم در تاریخ معاصر ایران تبدیل کرده و در نتیجه برای من ایفای چنین نقشی چه در آن دوران و چه در دوران معاصر، اتفاقی خوشایند و مهم است.

[۴] مسعود رحیم‌پور، بازیگر نقش شهید آیت... سید محمد بهشتی، برخلاف نگین معتمدی یکی از کاراکترهای برجسته همان فلاش‌بک‌ها را به تصویر می‌کشد و می‌خواهم بدانم آگاهی یا علاقه‌مندی‌اش به آن دوران تاریخی تا چه میزان بوده است؟

مسعود رحیم‌پور، بازیگر نقش شهید بهشتی: همان‌طور که نگین معتمدی اشاره کرد، این دوره از تاریخ برای من هم دوره جذابی است. ضمن این‌که اصولا، کار تاریخی در هر مقطعی، جزو آثارهای مورد علاقه‌ام است چرا که موجب فاصله گرفتن از خود و روبه‌رو شدنم با چالش رسیدن به زمانی دور از دوران معاصر می‌شود.

مقطع تاریخی روایت شده در راز ناتمام چندان دور از ما نیست و همان‌طور که امین امانی اشاره کرد، خواص به‌طور مشخص و مردم عادی به شکل عمومی آن دوران را در ذهن به یاد دارند. تحقیقاتم در مورد این دوران به اندازه‌ای بود که برای بازی در نقش شهید آیت... بهشتی به آن نیاز داشتم، ضمن این‌که از لحظه پیشنهاد بازی در این نقش شروع به دیدن فیلم‌ها، عکس‌ها و مرور مطالبی که در این مورد وجود داشته کردم که به تبع موجب آشنایی بیش از پیشم با اطرافیان ایشان در آن مقطع تاریخی هم شد. از جمله مصادیق این آشنایی نیز می‌توانم به مرور سمت‌ها و فعالیت‌های ایشان به قبل و بعد از انقلاب اشاره کنم اما در کنار این، آنچه برای بازی در این نقش برای من اهمیت داشت رست هایشان، لحن صدایشان، آکسان‌گذاری‌شان و... بود که می‌توانست طبق توصیه امین امانی به واقعیت و آنچه مردم از ایشان در ذهن داشتند نزدیک‌تر مان کنم.

تماشای چندین باره تمام فیلم‌های موجود از این آیت... شهید و از جمله سخنرانی‌هایشان، خطبه‌هایشان در نماز جمعه و... یکی از راه‌های مورد استفاده برای این نزدیک‌سازی و مطالعه حدودی راه دیگری بود که پیش پای من قرار داشت. از صفت حدودی برای مطالعه استفاده کردم چرا که راز ناتمام زندگی شهید حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد باهنر را به تصویر می‌کشد و نه شهید آیت... سید محمد بهشتی و اگر قضیه به‌گونه دیگری بود قطعا سطح مطالعه من متفاوت می‌شد.

[۵] به امین امانی برگردیم، ما در راز ناتمام به تماشای دو داستان موازی می‌نشینیم: داستانی که در دوران معاصر اتفاق می‌افتد و می‌تواند اثری شبیه به سریال‌های ژانر اُمینی بیافریند و دیگری داستانی تاریخی که

امین امانی، کارگردان، تهیه‌کننده و یکی از نویسندگان سریال راز ناتمام با محوریت زندگی شهید حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد باهنر است که در مورد احساسش نسبت به این کار به جام جم چنین می‌گوید: «سال‌ها می‌شد که قرار بود سریالی در مورد زندگی شهید حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد باهنر ساخته شود و هیچ‌گاه نشد. تا این‌که در راز ناتمام و من این را به نقل از ناصر باهنر، پسر ارشد این شهید می‌گویم. ایشان زمانی که این کار تولید شد برای من چنین نوشت (از روی پیام می‌خواند): «همه ما خوشحالیم که بعد از ۴۰ سال، زندگی پرفراز و نشیب این شهید بزرگوار و سایر شهدای انقلاب اسلامی را در حد امکان برای نسل جوان به نمایش درآوردید.» این سریال بعد از ۴۰ سال ساخته شد و من در طول ساخت آن بسیار اذیت شدم. معتقدم نگاه خود شهید بر ما بود. من معجزه در این کار زیاد دیدم و تنها شاهد م خدایم است.»

اشاره به این‌که زندگی با ذکر یاد امام حسین (ع) جزو افتخارات بزرگ است، افزود: زنده نگهداشتن و انتقال نسل به نسل مکتب حسینی توسط مداحان و پیروغلامان انجام‌شده تا این ارزش در کشور به فراموشی سپرده نشود. جبلی قیام حضرت سیدالشهدا(ع) را یک حرکت که از صبح تا ظهر عاشورا رخ دهد، ندانست و اظهار کرد: قیام عاشورا قیام کوتاه مدت نبود، بلکه پیام این قیام از طریق نرم افزار اسلام از زمان پیامبر خاتم

(صلوات... علیه) از طریق آیین بزرگ محمدی فرستاده شد و تا بعد از واقعه عاشورا نیز ادامه داشت. همان‌طور که گفته‌شده قیام عاشورا نگهدارنده اسلام است که در این میان مداحان با انتقال پیام واقعه عاشورا واسطه‌ای برای زنده نگهداشتن اسلام هستند. جبلی زبان هنر را بهترین وسیله برای حفظ قیام عاشورا عنوان کرد و افزود: باید در رسانه ملی با زبان هنر برای معرفی قیام امام حسین (ع) بیشتر تلاش کنیم.

در نشست اختصاصی «جام جم» با عو

راز ناتمام

مخاطب مخالف. راز ناتمام مخاطب موافق خود را دارد و می‌دانم که فلاش‌بک‌هایش به گذشته، مخاطب انقلابی را جذب خود کرده است اما من باید به آن مخاطبی که مدعی است دیگر تلویزیون نمی‌بیند و پای سریال‌هایش نمی‌نشیند هم فکر کنم؛ کسانی که فضای مجازی، سریال‌های ماهواره و... دوباره نشستن‌شان پای تلویزیون را دشوار کرده است. پس دلیل عمده این اتفاق جلب توجه و نظر بیننده و افزایش جذابیت‌های بصری اثر بود. برای روشن‌تر شدن موضوع، به‌عنوان مثال باید به این نکته اشاره کنم که برخی از بینندگان مان، برخلاف آن بیننده‌ای که به تماشای حوادث دوران انقلاب علاقه‌مند است، هنگامی که سریال به زمان گذشته می‌رود نسبت به دنبال کردن آن بی‌ رغبت می‌شوند و من به‌عنوان صاحب اثر موظف به پیدا کردن راهی برای جذب آنها هستم و این‌که این جذب حداکثری، آنها را متوجه مفهوم نهفته در اثر کند یعنی کارم را به درستی انجام داده‌ام. [۶] مجدداً سراغ نگین معتمدی و یکی از ابراهادهای وارد شده به سریال برویم که گرچه می‌پذیرم بیش از بازیگر، این نویسندگان سناریو هستند که باید در مورد آن پاسخگو باشند اما شنیدن نظرافراکننده نقش نیز در

نگین معتمدی، بازیگر نقش لیلا در سریال راز ناتمام: نگین معتمدی، بازیگر نقش لیلا در سریال راز ناتمام باهنر با اشاره به احتمال ساخت فصل دوم این س اتفاق حتی می‌تواند منجر به شکل‌گیری یک سه‌گا رجایی شود. سه‌گانه‌ای که جای آن در سینما و تلویز این‌که رخداد های زندگی این شهدا می‌تواند برای باشد، نمی‌توان از تأثیرگذاری‌شان در روند انقلاب گشت و در کنار آن، این که این سه شهید، طر به شهادت رسیدند نیز حائز اهمیت است و آنها به تاکنون آن‌طور که شایسته‌شان بوده است به من این باید، دستکم چهارمین سریالی بود که د می‌شد، نه این‌که بعد از ۴۰ سال اولین سریال باش

نقش عجیب ولی وسوسه‌کننده

شهرام عدلی که در سریال تلویزیونی راز ناتمام، نقش مسعود کشمیری را بازی می‌کند در این باره می‌گوید: کشمیری از آن شخصیت‌هایی است که کسی اطلاع درستی از آن ندارد و کسی هم از سرنوشت این فرد مطلع نیست؛ بنابراین همین موضوع کار را برای بازیگر سخت می‌کرد. البته کشمیری از آن نقش‌های بسیار عجیب اما

برای بازیگر بسیار وسوسه‌کننده است؛ چون دست به کارهایی زده که غیرقابل باور است. برای بازی در این نقش هم از فیلمنامه کمک گرفتیم و هم زیاد تحقیق کردم. البته کارگردان هم اطلاعات خیلی خوبی در این زمینه داشت. وی ادامه می‌دهد: از نظر درام فوق‌العاده‌ای برای بازیگر داشت ، چون بسیار پیچیده است. بازی در قالب چنین نقشی چالش‌های بسیاری برای بازیگر دارد. البته این شخصیت گرم بسیار سختی داشت و من هم عادت به چنین گرمی نداشت‌م و همین کار را برای من سخت می‌کرد. اما چون نقشم را دوست داشتم با وجود سختی‌ها و بیماری کرونا، حضور در این سریال را بپذیرفتم. از طرفی امین امانی، کارش را به‌خوبی می‌شناسد و بلد است و می‌توان به او اعتماد کرد.

صوری شهید را پررنگ کردیم

فرهاد جم که در سریال تلویزیونی راز ناتمام ایفاگر نقش شهید باهنر است، درباره این‌که کدام ویژگی اخلاقی شهید در کار بیشتر دیده می‌شود و روی شما هم تأثیرگذار بود، عنوان می‌کند: فکرمی‌کنم من و آقای امانی، مهم‌ترین ویژگی شهید را که در گفت‌وگوها و بحث‌های بسیار

به آن رسیدیم و سعی کردیم پررنگ‌ترش کنیم، صوریش بود. حتی در مواقعی که عصبانی هم بود، وقار خاصی داشت و حتی من در سخنرانی‌های شهید هم عصبانیت و فریادزدن ندیدم. به نوعی آرامش همراه با صوری، هوش و ذکاوت پشت چهره مهربان و در عین حال جدی و مصمم ایشان بود. در مجموع فکرمی‌کنم نوجوان‌هایی که در آن موقع مثل من بودند و همیشه در ذهن‌شان این سؤال بود که چه اتفاقی و چرا در آن سال‌ها افتاد، با ساخت و پخش این مجموعه به نوعی این رازی که ناتمام مانده و پرششی که شاید برای عده‌ای بی‌جواب مانده، پاسخ داده شود. امیدوارم زحمتی که همه گروه کشیدند، دیده شود و سریال مورد توجه مخاطبان قرار بگیرد.

تاریخ را تحریف نکردیم

«آنچه در پروسه تحقیق، پژوهش، نگارش طرح اولیه و بازنویسی فیلمنامه، بیش از همه برای ما اهمیت داشت پرهیز از دروغ‌گویی و تحریف تاریخ بود. در بحث انتخاب کاراکترها نیز، سختی بسیار زیادی متحمل شدیم و تقریباً چهار ماه از زمان پیش‌تولید صرف پیدا کردن بازیگر مناسب برای ایفای نقش کاراکترهای برجسته‌ای شد که هم اکنون در «راز ناتمام» می‌بینیم.» این بخشی از صحبت‌های امین امانی، کارگردان تهیه‌کننده و یکی از نویسندگان راز ناتمام در نشست با روزنامه جام جم است که همراه با بازیگرانش در آن حضور داشت. فیلم این نشست در سایت جام جم آنلاین قابل دسترسی است.

کد بالا را اسکن کنید